

GBS-3731-32 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

November/December - 2013

History : Paper - CC-304

1. Constitutional History of Independent India (1947-1980 A.D.)
2. Indian Archaeology & Epigraphy

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. Constitutional History of Independent India (1947-1980 A.D.)

- સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નના જવાબ લખવા ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નની સામે તેના ગુણાંક દર્શાવેલ છે.

૧	ઈ.સ. ૧૯૪૭ના ભારતીય સ્વાતંત્ર્યના કાયદાનું મહત્ત્વ જણાવો.	૧૪
	અથવા	
૧	બંધારણ સભાની કામગીરી તપાસો.	૧૪
૨	મૂળભૂત હકો (અધિકારો)નું પરીક્ષણ કરો.	૧૪
	અથવા	
૨	રાષ્ટ્રપતિની સત્તા અને કાર્યો જણાવો.	૧૪
૩	વડીઅદાલતની રચના અને સત્તાઓની ચર્ચા કરો.	૧૪
	અથવા	

- ૩ ચૂંટણી પંચની કાર્યવાહીનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- ૪ કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધોનું પરીક્ષણ કરો. ૧૪
- અથવા
- ૪ રાજ્યપાલની સત્તાઓ અને સ્થાન વિશે માહિતગાર કરો. ૧૪
- ૫ કોઈ પણ સાત (૭) પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૪
- (૧) પ્રથમ હિન્દી વજર કોણ હતા ?
- (૨) ભારતના બંધારણમાં આમુખનું શું મહત્ત્વ છે ?
- (૩) રાષ્ટ્રપતિપદના ઉમેદવારની વય કેટલી હોવી જરૂરી છે ?
- (૪) હોદ્દાની રૂએ રાજ્યસભાના અધ્યક્ષ કોણ બને છે ?
- (૫) કોઈ પણ નાણાકીય ખરડો સૌપ્રથમ કયા ગૃહમાં રજૂ થાય છે ?
- (૬) બંધારણમાં સુધારા સૂચવવાનો પ્રથમ હક્ક કોને છે ?
- (૭) રાજ્યની કારોબારીના બંધારણીય વડા કોણ છે ?
- (૮) ભારતનું બંધારણ કુલ કેટલા વિભાગમાં વહેંચાયેલું છે ?
- (૯) 'વિધાનસભા' એટલે શું ?
- (૧૦) નાણાપંચની નિમણૂક કોણ કરી શકે છે ?

2. Indian Archaeology & Epigraphy

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧ ભારતીય પુરાતત્ત્વીય સર્વેક્ષણની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વર્ણવો ? ૧૪

અથવા

૧ ભારતીય ઇતિહાસમાં પુરાતત્ત્વનું પ્રદાન દર્શાવો ? ૧૪

૨ ભારતીય કલાની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો ? ૧૪

અથવા

૨ ધોળાવીરામાં પુરાતત્ત્વીય ઉત્ખનન વર્ણવો ? ૧૪

૩ ઇતિહાસના અભ્યાસમાં શિલાલેખોનું મહત્ત્વ દર્શાવો ? ૧૪

અથવા

૩ શક્ સંવતની અગત્યતા દર્શાવો ? ૧૪

૪ શિલાલેખોના મુખ્ય પ્રકારો દર્શાવો ? ૧૪

અથવા

૪ ગિરનારના શિલાલેખનું મહત્ત્વ દર્શાવો ? ૧૪

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૪

(૧) સ્થાપત્યકલાનો અર્થ સમજાવો.

(૨) કયા રાજવીઓના સમયમાં ગાંધાર શૈલી પૂર્ણ સ્વરૂપે વિકસી હતી ?

(૩) લોથલમાં પુરાતત્ત્વીય ઉત્ખનન ક્યારે થયું હતું ?

- (૪) સૌપ્રથમ સંસ્કૃતમાં કયો શિલાલેખ શોધાયો હતો ?
- (૫) બ્રાહ્મી અને ખરોષ્ઠી લિપીનો ભેદ કોણે ઉકેલ્યો હતો ?
- (૬) પ્રથમ પુરાતત્વીય સર્વેક્ષક તરીકે કોની નિમણૂક થઈ હતી ?
- (૭) ગુપ્ત સંવતની શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી ?
- (૮) કલકત્તામાં રોયલ એશિયાટિક સોસાયટીની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?
- (૯) ભારતના પ્રથમ પુરાતત્વીય સર્વેક્ષક તરીકે કોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી ?
- (૧૦) પ્રયાગ પ્રશસ્તિની રચના કોણે કરી હતી ?